

XX MIĘDZYNARODOWA I OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA
ONOMASTYCZNA
„ONOMASTYKA — NEOHUMANISTYKA — NAUKI SPOŁECZNE”
(KRAKÓW, 21–23 września 2016 r.)

W dniach 21–23 września 2016 r. odbyła się w Krakowie XX Międzynarodowa i Ogólnopolska Konferencja Onomastyczna „Onomastyka — neohumanistyka — nauki społeczne”. Obrady toczyły się w budynku Wydziału Europeistyki UJ w Przegorzalach. Głównym organizatorem była Pracownia Onomastyki Instytutu Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk oraz Wydział Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego i Polska Akademia Umiejętności.

Patronat honorowy nad konferencją objęli Prezydent Miasta Krakowa prof. Jacek Majchrowski oraz JM Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Wojciech Nowak. W skład Komitetu Honorowego weszli: Dziekan Wydziału Polonistyki UJ prof. Renata Przybylska, prof. Piotr Żmigrodzki, prof. dr hab. Jadwiga Waniakowa i prof. Aleksandra Cieślíkowa (IJP PAN), Przewodniczący Komitetu Językoznawstwa PAN prof. Wojciech Chlebda oraz Przewodniczący Zarządu Głównego Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego prof. Bogusław Dunaj. Komitet Naukowy tworzyli: dr Inge Bily (Sächsische Akademie der Wissenschaften zu Leipzig, Niemcy), prof. Maria Biolik (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), prof. Grasilda Blaziene (Lietuvių kalbos institutas, Litwa), prof. Edward Breza (Uniwersytet Gdański), prof. Stanisław Gajda (Uniwersytet Opolski), prof. Artur Gałkowski (Uniwersytet Łódzki), PhDr. Milan Harvalik, PhD (Ustav pro jazyk český AV CR, Czechy), prof. Czesław Kosyl (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), doc. PhDr. Jaromír Krsko, PhD. (Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Słowacja), prof. Maria Malec (IJP PAN), prof. Jan Miodek (Uniwersytet Wrocławski), prof. Robert Mrózek (IJP PAN), prof. Irena Sarnowska-Giefing (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), prof. PhDr. Rudolf Šrámek (Masarykova univerzita v Brně, Czechy), prof. Ewa Wolnicz-Pawłowska (Uniwersytet Warszawski).

Konferencja miała charakter jubileuszowy — była dwudziestą cykliczną konferencją onomastyczną. Stała się także okazją do uczczenia pamięci wybitnych językoznawców i onomastów — Jana Michała Rozwadowskiego, Franciszka Sławskiego, Henryka Borka, Kazimierza Rymuta oraz jubileuszu osiemdziesięciolecia urodzin prof. Aleksandry Cieślíkowej. W 2016 r. ukazał się też jubileuszowy sześćdziesiąty numer czasopisma „Onomastica”, powstałego z inicjatywy prof. Witolda Taszyckiego i wychodzącego nieprzerwanie od 1955 r. W tym roku przypadała również 1050. rocznica chrztu Polski.

Celem konferencji była prezentacja i popularyzacja dorobku polskiej onomastyki na arenie międzynarodowej oraz wymiana doświadczeń z zagranicznymi badaczami. Przedmiot konferencji stanowiły nazwy własne w szeroko rozumianym poznawaniu i kreowaniu świata, cywilizacji i kultury. Podkreślono interdyscyplinarność onomastyki, prześledzono jej ewolucję na przestrzeni wieków oraz dyskutowano nad obecną pozycją w naukach humanistycznych i społecznych, a także kierunkami jej przyszłego rozwoju.

Konferencji towarzyszyły posiedzenia Sekcji Onomastycznej przy Komitecie Językoznawstwa PAN oraz Komisji Onomastyki Słowiańskiej przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów. Podczas obrad omówiono aktualnie realizowane projekty badawcze w poszczególnych ośrodkach naukowych w Polsce (w Krakowie, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Opolu, Poznaniu, Warszawie,

Wrocławiu) oraz za granicą (w Czechach, Macedonii, Niemczech, na Słowacji, w Słowenii). Zwrócono także uwagę na zbliżający się XVI International Congress of Onomastic Sciences w Debreczynie (Węgry) w 2017 r. oraz XVI Międzynarodowy Kongres Sławistów w Belgradzie w 2018 r.

Swój udział w konferencji zgłosiły 133 osoby (92 z Polski i 41 z zagranicy) ze 127 referatami. Reprezentowały one następujące ośrodki naukowe w Polsce: Akademię im. Jana Długosza (Częstochowa), Akademię Górniczo-Hutniczą (Kraków), Gnieźnieńską Szkołę Wyższą Milenium, Instytut Historii PAN (Warszawa), Instytut Języka Polskiego PAN (Kraków), Instytut Sławiastyki PAN (Warszawa), Katolicki Uniwersytet Lubelski, Polską Akademię Umiejętności (Kraków), Uniwersytet Gdański, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza (Poznań), Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego (Warszawa), Uniwersytet Kazimierza Wielkiego (Bydgoszcz), Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (Lublin), Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN (Kraków), Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Śląski (Katowice), Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski (Olsztyn), Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Wrocławski, a także instytucje zagraniczne: Akademie der Wissenschaften zu Göttingen (Niemcy), Eastern Washington University (USA), Institut za bŭlgarski ezik „Profesor Lubomir Andrejcin” (Sofia), Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje (Zagrzeb), Institut za makedonski jazik (Skopje), Institut za slovenski jezik Frana Ramovsa ZRC SAZU (Lublana, Słowenia), Jazykovedný ústav Ľudovíta Stúra SAV (Bratysława, Słowacja), Ūgozapaden universitet „Neofit Rilski” (Blagojewgrad, Bułgaria), Lietuvių kalbos institutas (Wilno), L'vivs'kij nacional'nij universitet imeni ĭvana Franka (Ukraina), Masarykova univerzita v Brne (Czechy), Ostravska univerzita (Czechy), Plovdivskiat universitet „Paisij Hilendarski” (Płowdiw, Bułgaria), Sveuciliste u Zadru (Chorwacja), Università degli Studi di Sassari (Włochy), Università di Torino (Włochy), Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici (Słowacja), Ural'skij federal'nyj universitet im. B. N. El'cina (Jekaterynburg, Rosja), Ūstav pro jazyk ceský AV ČR (Praga, Czechy), Vicebski dzarzauny universitet im. P. M. Maserava (Witebsk, Białoruś).

Po rezygnacji z przybycia na konferencję kilku uczestników w programie umieszczono 119 referatów (82 z Polski, 37 z zagranicy). Podczas trzydniowych obrad ostatecznie wygłoszono ich 106 (74 z Polski, 32 z zagranicy), w różnych językach: angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, francuskim, macedońskim, niemieckim, polskim, rosyjskim, słowackim, ukraińskim i włoskim.

Część oficjalną konferencji prowadziła prof. Barbara Czopek-Kopciuch, przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego XX MiOKO. W imieniu organizatorów powitał gości konferencji dyrektor IJP PAN dr hab. Maciej Eder oraz dziekan Wydziału Polonistyki UJ prof. Renata Przybylska. Następnie prof. Jadwiga Waniakowa odczytała list okolicznościowy przewodniczącego Komitetu Językoznawstwa PAN prof. Wojciecha Chlebdy. Kolejne wystąpienia — prof. Stanisławy Sochackiej oraz prof. B. Czopek-Kopciuch — miały charakter wspomnieniowo-jubileuszowy.

Obrady plenarne pierwszego dnia otworzył i prowadził wspólnie z prof. Katarzyną Skowronek prof. Rudolf Šrámek. Jako pierwszy referat „Imię boga. Praktyki magiczno-performatywne” wygłosił Zbigniew Pasek, który omówił pierwotne i współczesne akty mowy wykorzystujące imiona bogów (np. działania lecznicze, szamanizm, praktyki medytacyjne czy egzorcyzmy chrześcijańskie). Następny tekst, pt. „K popisu gramaticke stranky proprii v cestine”, zaprezentowała Jana Marie Tuskova. Dotyczył on teoretycznych zagadnień gramatyki nazw własnych. Grant W. Smith w referacie „Some Practical Applications of Communication Theory” opisał, w jaki sposób teoria komunikacji wpływa na procedury i prace Komisji Nazw Geograficznych USA. Autorką ostatniego wystąpienia plenarnego — „Nazwy nagród współcześnie w Polsce przyznawanych” — była Renata Przybylska. Referentka wymieniła nazwy nagród z uwzględnieniem ich struktury i semantyki. Pokazała również charakterystyczne dla tej kategorii nazw modele strukturalne, a także motywacje semantyczne związane z kontekstem kulturowym.

Pozostałe referaty (po obradach plenarnych) zaprezentowano w sześciu sekcjach tematycznych. Pierwsza z nich poświęcona była nazwom własnym w literaturze. Referenci wygłosili w niej następujące odczyty: „Nazwy własne w literaturze a pamięć kulturowa” (Artur Rejter), „Intertekstualność nazewnictwa świata fantasy w literaturze i tekstach cRPG” (Izabela Domaciuk-Czarna), „Od dawnego do współczesnego Poznania w kryminale” (Marta Nowak), „Cicho, szeptem i na ucho — literackie, radiowe i filmowe ideonimy Andrzeja Mularczyka” (Monika Kresa), „Le traitement du nom dans *Denier du reve* (1934): La culture onomastique italienne de Marguerite Yourcenar” (Giorgio Sale) oraz „Kategoryzowanie zadań i powiązań «onomastyki translatorycznej» i «translatoryki onomastycznej»” (Artur Galkowski).

Kilka wystąpień poświęcono funkcjonowaniu nazw własnych na pograniczu języków i kultur. Były to: „Altpreussische Onyme in der Umgebung der polnischen Sprache” (Grasilda Blaziene), „Polskie nazwy plemienne w systemie derywacji słowiańskiej” (Leszek Bednareczuk), „Nazwy o cechach polskich w dawnej ziemi halickiej” (Anna Czapla), „Popular Toponyms in the Czech Borderlands (illustrated with several villages in the district of Jeseník)” (Tereza Klemensová), „Ukraińskie cechy językowe w mikrotoponimii powiatu tomaszowskiego” (Mariusz Koper) i „Cechy wschodniosłowiańskie w mikrotoponimach topograficznych pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego (na przykładzie nazw z powiatu Biała Podlaska)” (Anna Mikiciuk).

Równolegle, w sekcji „Teoria i metodologia nazw własnych”, wygłoszono sześć referatów: „Dynamika a tradycja onomastycznej terminologii a terminologia onomastycznych szkół” (Pavol Odalos), „Nochmals zu slawischen Personennamen in Ortsnamen” (Inge Bily), „Policzalne i niepoliczalne w onomastyce” (Piotr Tomasik), „Kryteria endonimiczności. Aspekty teoretyczne a definicja egzoniimu” (Wojciech Włoskowitz), „Interpretacyjno-badawcze zróżnicowania właściwości onimicznej sfery językowej” (Robert Mrózek) oraz „Slovenské terénne názvy na apelatívno-propriálnej hranici” (Iveta Valentová).

W innej sekcji, w której tematyka skupiała się wokół obrazu świata odzwierciedlonego w nazwach własnych, wysłuchano referatów: Dalii Kačinaite-Vrubliauskiene „Obraz świata w onimach”, Martyny Sabały „Eponimy w języku studentów Uniwersytetu Warszawskiego” i Aleny Zaborskiej „Multikulturowość jako zdroj humoru z pohľadu onomastyki”. W tej samej sekcji swoje teksty zaprezentowali również Stoyno Spasov („Porównanie nazwisk bułgarskich i polskich motywowanych przez nazwy zwierząt i roślin”) oraz Rolandas Kregždys („Onimy «Słownika polonizmów w języku litewskim»”).

W kolejnej sekcji — „Z zagadnień hydronimii” — wystąpiły tylko trzy referentki. Maria Biolik wygłosiła referat „Problemy badawcze hydronimii Polski północno-wschodniej”, Kristýna Bílková — „Structural-model Analysis Hydronymy of the Ostravice River Basin/The Czech Republic vztahove-modelova analiza hydronym povodí Ostravice” oraz Urszula Bijak — „Tranonymizacja w nazwach geograficznych”. Wszystkie wystąpienia nawiązywały do zagadnień hydronimicznych.

Następna grupa badaczy także liczyła troje referentów. Ich wystąpienia łączyły się z funkcjonowaniem onimów w przestrzeni turystycznej i sportowej. Referaty wygłosili: Helena Grochola-Szczepanek — „Nazwy obiektów turystycznych na terenie gminy Bukowina Tatrzańska”, Martyna Katarzyna Gibka — „Veni Víci, Ju-huu, czyli o nazwach parków linowych w Polsce” oraz Jaromír Krsko — „Onymicke procesy tvorenia skalolezeckých cest”.

Drugiego dnia konferencji uczestnicy obradowali w 10 sekcjach tematycznych równocześnie. Pierwsza, przez tematykę referatów, akcentowała przypadającą na 2016 rok 1050. rocznicę chrztu Polski. Poświęcono ją najstarszym onimom w historii i kulturze Polski. Krzysztof Tomasz Witczak wystąpił z referatem „Imię chrzestne Mieszka I”, Zbigniew Babik wygłosił tekst „Kraków jako pra- i staropolska nazwa topograficzna — przegląd materiału nazewniczego i nawiązań apelatywnych”, Halszka Górny — „Przedchrześcijańskie dziedzictwo imiennicze utrwalone w najstarszych

polskich toponimach”, a Jurgen Udolph — „Expansion slavischer Stamme aus namenkundlicher und bodenkundlicher Sicht”.

Najliczniejsza z sekcji, „Nazwy osobowe w dokumentach historycznych”, poświęcona była nazwom osobowym wyekscerpowanym z różnych źródeł historycznych. Maria Trawińska przedstawiła referat pt. „Nazywanie ludzi w wielkopolskich księgach ziemskich z XIV i XV wieku”, Anna Dąbrowska-Kamińska — „Z genezy patronimicznych nazw własnych”, Elisabetta Rossi — „Corpora of Medieval Italian Documents for Antroponimical Research”, Ewa Majewska — „Heiligennamen in den Taufregistern der Polen, Deutschen, Niederlander und Flamen im 20. Jahrhundert”, Michał Mordań — „Imiona chrzestne bielskich katolików i prawosławnych na przełomie XIX i XX wieku”, Ewa Nowak-Pasterska — „Identyfikacja «chłopiąt» w księgach poznańskiego cechu złotników jako świadectwo rzemieślniczej kultury onimicznej w XVI wieku”, Krystyna Szcześniak — „Kirchspiels Gurnen (parafia Górne) w dokumentacji Wolfganga Rothego i zgromadzone tam dane onomastyczno-socjologiczne”, Silvia Corino Rovano — „Antroponimi femminili trecenteschi in una valle franco-provenzale piemontese, la Valle di Lanzo”, Dariusz Ivoska — „Znaczenie historycznych źródeł dla badań pruskich nazw miejscowości na kresach teraźniejszej Polski i Obwodu Kaliningradzkiego” oraz Karolina Czemplik — „Nazwiska mieszkańców parafii Osie na podstawie księgi chrztu z lat 1751–1760”.

Zainteresowani tematem „Nazwy własne a religia” mogli wysłuchać ośmiu referatów, wygłoszonych przez: Andrzeja Chłudzińskiego — „Motywy biblijne w nazewnictwie geograficznym Pomorza Wschodniego (Gdańskiego)”, Laimutisa Bilkisa — „Litewsko-polskie stosunki językowe w biblijnych litewskich toponimach”, Irenę Kałużyńską — „Chińskie nazwy religijne i zabobonne”, Ankię Čilas Simpragę — „Podstawa imienna *bóg* w antroponimii chorwackiej”, Tomasz Piaseckiego — „Isis, Astarte, Diana. Teonimia we współczesnych rytuałach magicznych”, Violetę Jaros — „Chrematonimia Jasnej Góry i jej uwarunkowania kulturowe”, Marię Czapllicką-Jedlikowską — „Aspekt społeczny i religijny najstarszych imion mieszkańców Bydgoszczy w nowym ujęciu antroponimii miasta” oraz Ewę Zmudę — „(Nie)zależność imion zakonnych od imion chrzestnych na przykładzie imion karmelitów bosych prowincji polskiej”. Wszystkie wymienione referaty dotyczyły relacji między różnymi typami nazw własnych a religią.

Równie dużym zainteresowaniem językoznawców cieszyły się zagadnienia związane z funkcjonowaniem różnych kategorii nazw własnych (zwłaszcza antroponimów) na pograniczu języków i kultur. Referaty na ten temat wygłosili: Meri Josifovska-Momirovska — „The Influence of the West European Languages upon the Macedonian Anthroponimical System”, Mieczysław Balowski — „Wielokulturowość antroponimii czesko-polskiego pogranicza”, Małgorzata Kulakowska — „Interferencje kulturowe na przykładzie imion Polaków mieszkających na terenie Kijowskiego Okręgu Konsularnego”, Elżbieta Rudnicka-Fira — „Imiona chrzestne w aspekcie wyznaniowo-kulturowym i historycznym”, Lubow Ostasz — „Antroponimia polska na terenie Republiki Czeskiej w końcu XX i na początku XXI wieku”, Zenon Lica — „Współczesne nazwiska Polaków genetycznie niemieckie derywowane od nazw zawodów”, Piotr Złotkowski — „Derywaty na *-ski, -cki* jako popularny historyczny model nazwiskotwórczy na środkowym Podlasiu” oraz Ewelina Zajac — „Ojkonimy powstałe od nazw kolorów na podstawie «Wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części» z 2015 roku”.

Jedną z sekcji poświęconą była zagadnieniom chrematonimii. Można tu wymienić następujące referaty: „*Buciarńia, Hamownia, Kosmetykarnia* — formacje potencjalne we współczesnym nazewnictwie polskim” — Ewa Oronowicz-Kida, „Ce n'est pas IPA, to Stare ALE jare. Globalne — etniczne — lokalne w nazwach alkoholi” — Magdalena Grafi, „Odtoponimiczne nazwy wódki w języku rosyjskim i polskim” — Julia Krivosčapova i Sergej Goraev, „Od deskrypcji określonej do ergonimu — galicyjskie nazwy przedsiębiorstw” — Agnieszka Myszka, „O najbardziej poznańskiej grupie firmonimów” — Patryk Borowiak oraz „Między informacją a reklamą. O formalnej strukturze tytułów polskich słowników jednojęzycznych” — Krystyna Kowalik.

W kilku referatach zastanawiano się także nad relacjami między nazwami własnymi a polityką. Marcin Kojder wygłosił odczyt „Najnowsze zmiany w urbanonimii Kijowa”, Alina Naruszewicz-Duchlińska — „Nazwy komitetów wyborczych — zarys zagadnienia”, Marek Olejnik — „Wpływ przemian ustrojowych na ukraiński system urbanonimiczny”, Mariusz Rutkowski — „Praktyki nazewnictwa w przestrzeni społeczno-politycznej. Prolegomena badawcze”, Mirosława Sagan-Bielawa — „Nazwy województw jako nazwy własne — funkcja, struktura, wariantywność” oraz Elżbieta Umińska-Tytoń i Rafał Zarębski — „Nazwy własne w kształtowaniu rzeczywistości socjalistycznej”.

W sekcji „Nazwy własne jako świadectwo lokalnej tożsamości” swoje teksty zaprezentowali: Henryk Duszyński-Karabas — „Antroponimia cmentarza komunalnego przy ulicy Kcyńskiej w Bydgoszczy (lata 30. XX wieku)”, Jana Rausova — „Živa toponymie v obci Rusava (Česka republika)”, Gabriel Rozai — „Vplyv multikulturnosti na podobu a vyvin lokalnej toponymie (na príklade piatich vychodogemerských obcí)”, Boryan Yanev — „Bulgarskie antropocentryczne porównania zawierające comparatum antroponimiczne” oraz Małgorzata Klinkosz — „Funkcja tożsamościowa kaszubskich nazw własnych”.

O wartościowaniu w nazwach własnych mówiły: Alda Rossebastiano — „Terre straniere nell'onomastica dei venturini tra Rivoluzione e Restaurazione”, Justyna B. Walkowiak — „*Piekielny czy Piekielna?* Konotacja nazwisk przymiotnikowych a wybór przez kobiety ich męskiej postaci”, Iza Matusiak-Kempa — „Przezwiska od wad wymowy w perspektywie aksjologicznej”, a Elena Papa — „Dare un nome a chi non ce l'ha: L'onomastica degli esposti in area subalpina tra Settecento e Ottocento”.

Obserwowany od niedawna wzrost zainteresowania zagadnieniami neurobiologicznymi u językoznawców potwierdziły dwa wystąpienia. Małgorzata Rutkiewicz-Hanczewska wygłosiła referat „Neurobiologia nazywania”. Autorka omówiła w nim specyfikę mechanizmów wyszukiwania nazw własnych ze słownika umysłowego. Drugie wystąpienie, Renaty Gliwy, dotyczyło oceny możliwości dekodowania i lokalizowania nazw miejscowości na mapie mentalnej w ośpieniu różnego stopnia i pochodzenia. Tytuł referatu brzmiał „Nazwy własne a ośpienie — ujęcie neurolingwistyczne”.

Wieczorem uczestnicy konferencji spotkali się na uroczystej kolacji, podczas której mieli możliwość nie tylko inspirującej wymiany myśli naukowej, ale także lepszego poznania się. Kolacji towarzyszył recital zespołu „Cracov Golden Quintet”, który przedstawił własne aranżacje muzyki klasycznej i rozrywkowej na flet, obój, klarnet, fagot i waltornię. Koncert cieszył się dużym zainteresowaniem gości i stanowił miły kulturalny akcent wydarzenia naukowego.

W ostatnim dniu konferencji obrady toczyły się w czterech sekcjach tematycznych. Pierwsza z nich poświęcona była funkcjonowaniu nazw własnych w przekładzie i mediach. Swoje rozważania zaprezentowali: Monika Zekić („Problematyka przekładu żeńskich antroponimów w dramacie «Wszystko o kobietach» Miro Gavran”), Nikolina Miletić i Marija Perić („Endonyme und Exonyme in turistischen Broschuren und Reiseführern von Zadar”), Samuela Tomasik („Edukacja medyczna w reklamach leków”) oraz Adam Siwec („O nacechowanych dyskursywnie użyciach nazw własnych w memach internetowych”).

W drugiej sekcji referenci omówili zagadnienia związane z toponimami w aspekcie historyczno-kulturowym, kolejno: „O najbardziej typowych zmianach morfemicznych i fonologiczno-fonetycznych w toponimii słoweńskiej” — Silvo Torkar, „Nazwy przeniesione na Mazowszu wschodnim i północno-wschodnim (koniec XIV–XV w.)” — Elżbieta Kowalczyk-Heyman i Michał Gochna, „Toponimy jako istotne narzędzie metody retrogresywnej w kontekście badań nad zmianami środowiskowymi na terenie Równiny Nowotomyskiej od XV do XVIII wieku” — Tomasz Związek i Tomasz Panecki, „Nazwy służebne w perspektywie językoznawczej i historycznej, czyli onomastycznej (refleksje badacza)” — Urszula Wójcik.

W sekcji „Tendencje nazewnicze” wysłuchano trzech referatów: Agnieszki Kołodziej — „Nazewnictwo urbozoomiczne w wybranych językach zachodnio- i południowosłowiańskich”, Federica Fogo — „Inheritance of the Name: The role of godparents in onomastics” oraz Krasimira Georgieva Koilova — „Influence of Modern Demographic Processes on Toponyms Near Plovdiv”.

W sekcji ostatniej referentki nawiązały do zagadnień dotyczących przeszłości i przyszłości onomastyki. Romana Łobodzińska wygłosiła referat pt. „Słowiański Atlas Onomastyczny — historia i perspektywy”, Beata Afeltowicz — „Profesor Aleksandra Belchnerowska jako badaczka zachodniopomorskiej toponimii”, Ewa Wolnicz-Pawłowska — „Słowa tematyczne w czasopiśmie „Onomastica” (zakres, treść, forma)”.

XX Międzynarodową i Ogólnopolską Konferencję Onomastyczną zakończyły obrady plenarne. Poprowadzili je dr hab. Adam Siwiec oraz doc. PhDr. Jaromír Krsko, PhD.

Pierwszy z referatów, pt. „Onomastyka literacka — pytania o tożsamość dyscypliny i możliwość jej dalszego uprawiania”, zaprezentowała Irena Sarnowska-Gieffing. Referentka rozważała w nim możliwy kierunek rozwoju badań nazewnictwa literackiego po „zwrocie kulturowym”, zasygnalizowała również potrzebę redefinicji wybranych pojęć i terminów.

Zagadnieniom teoretycznym dotyczącym różnic pomiędzy nazwotwórstwem a słowotwórstwem poświęcone było wystąpienie Rudolfa Sramka „Slovotvorba a nazvotvorba”.

Kolejny referat, pt. „Nazwy własne a granice językowe”, przedstawił Bogdan Walczak. Autor omówił w nim znane z literatury naukowej sposoby wyznaczania granic językowych na podstawie nazw własnych, głównie toponimów.

Ostatni referat plenarny, prezentujący dorobek naukowy i rolę w onomastyce czeskiego uczonego Ivana Lutterera, przypomniał w referacie pt. „Onomastické dílo Ivana Lutterera” Milan Harvalík.

Konferencję podsumowali i zamknęli: prof. Ewa Wolnicz-Pawłowska, PhDr. Milan Harvalík, PhD i prof. Mariusz Rutkowski.

Podczas przerw między obradami pracownicy naukowcy IJP PAN zaprezentowali realizowane w poszczególnych pracowniach Instytutu prace słownikowe: z Pracowni Łaciny Średniowiecznej Krzysztof Nowak — „Elektroniczny słownik łaciny średniowiecznej” (A–Q), z Pracowni Języka Staropolskiego: Katarzyna Jasińska — „Słownik staropolski” i „Słownik staropolski. Suplement”, cz. I („Verba absentia”), Mariusz Leńczuk — „Piętnastowieczne przekłady Nowego Testamentu — elektroniczna konkordancja staropolska. Internetowa baza danych”, oraz Bożena Sieradzka-Baziur i Dorota Mika — „Słownik pojęciowy języka staropolskiego”, a także z Pracowni Wielkiego Słownika Języka Polskiego Monika Biesaga — „Wielki słownik języka polskiego”.

Podczas konferencji prezentowano także publikacje naukowe pracowników IJP PAN, zarówno z zakresu onomastyki, jak i innych dziedzin językoznawczych.

Organizację XXI Międzynarodowej i Ogólnopolskiej Konferencji Onomastycznej w roku 2018 powierzono onomastom z ośrodka lubelskiego.

Małgorzata Magda-Czekaj
Instytut Języka Polskiego PAN

malgorzata.magda@ijp-pan.pl

Paweł Dudek

paweldudek2@interia.pl